

FIRN

2015/2

**Hooaja
lõpetamine**

Talimatkad

**Jääronimine
Tatrates**

Ronimisfestival

**Treeningute
hetkeseis**

Lähiaja plaanid

Alpiklubi Firn infokiri – 2015/2

Kolm kuud tagasi, pärast Alpiklubi Firn 55. hooaja lõpetamist kirjutas klubi omaaegne president (1974-1977) Kuldev Ääremaa:

“Ma ei kadesta teid praeguste võimaluste pärast, vaid mul on sellest südamest hea meel. Unistage suurelt, seadke kauged ja kõrged sihid ning tegutsege nende täitumise nimel ja nad lähevad täide!”

Et visaduse ja leidlikkuse abil võib ka kitsastest oludest sündida toredaid asju – seda tõestasidki firnikad terve talve. Anname ülevaate sellest, kuidas leidsid eelseisval suvel alpilaagrisse sõitvad grupid siiski võimaluse lume- ja jääõppusteks, kuigi ei lund ega jääd see aasta õieti polnud. Räägime, kuidas käidi talimatkadel, nii Eestis kui ka põhjapool. Ning kuigi teist talve järjest jäid jäänappuse tõttu ära Jaan Künnapu jääronimisvõistlused, teeme juttu ka jääronimisest Tatrates.

Kuigi viimased kaks nädalat on 10-liikmeline seltskond firnikaid olnud kaljuronimisretkel Lõuna-Hispaanias, El-Chorros, on ühistreeningud nii sise- kui välitingimustes jätkuvalt rahvarohked. Et ronimine inimestele korda läheb, sellest kõneles ka klubi korraldatud kevadine ronimisfestival Lõunakeskuses, kus proovis osavust 40 inimest. Heidame infokirjas pilgu treeningute hetkeseisule, uurime välja, kes on kõige üllatuslikumad külalised Toomemäe välitreeningutel ning mida kujutab endast rühmitus nimega “Alpinismi 1B”?

On alanud periood, mis pakub hulganisti põnevaid väljakutseid. Aprillist kuni mai lõpuni leiame endale küllaga ronimist väljaspool “koduseina”, nii sisetringimustes kui looduslikul kivil. Omal kohal on traditsiooniline **Karula kevadlaager (9.-10. mai)**. Kuid samuti huvitavad katsumused nagu 25. aprillil toimuv **Jaan Künnapu Päästetööde võistlus** ning 23.-24. mail toimuvad **Eesti meistrivõistlused**. Klubil on potentsiaali osaleda neil võistlusel nii mõnegi tiimiga – see on realistlik eesmärk.

Nagu Kuldev Ääremaa ütles: eesmärkide nimel on vaja tegutseda. Seejuures andku meile jõudu ja lohutust teadmine, et kevadõhtutesse jagub üha enam päevalgust. Nõnda ei tulegi ehk tund aega pärast trenni lõppu viimaste hingelistena spordihalli laetala küljes kõlkudes meelde, et tuled on juba ammu kustus.

Jõudu tööle ja head lugemist!

Firn 55 juubeliõhtu

10. jaanuari õhtul toimus Tartu Ülikooli kohvikus Alpiklubi Firn 55. juubel ja hooajalõpetamine. Kokku tuli rohkearvuline ja rõõmsameelne seltskond vanu ja noori firnikaid, köie- ja telgikaaslasi ning klubi sõpru – ühtekokku ligi 60 inimest.

Õhtut ilmestas mitu suulist ettekannet. Kõigepealt klubi presidendi Hedi Petersoni sütitav [avakõne](#). Meeldiva üllatusena järgnes kauaaegse firnika, Lumeleopard Helme Suuki, sõnavõtt. Meenutades tänutundega oma pikkade klubis veedetud aastate jooksul saadud kogemusi, kumas tema sõnade tagant läbi inimene, kelle tee mägedesse on olnud ilus ja õnnelik ning kust pärinevad sõprussuhted, mis kestavad kogu elu. Selle kinnituseks andis pr. Suuk igale saalis viibinud Firni presidendile üle isikliku pühendusega mälestuseseme.

Seejärel tutvustas Andres Hiiemäe klubi viimase [5 aasta](#) tegemisi, eri tähelepanuga lõppenud [hooajale](#). Jutu ilmestamiseks sai näha kahte filmikest:

[Firn 2010-2014: Mägedes inimesed ei vanane](#)
[Firn 2014: Kadunud eestlaste rännakul](#)

Järgnes pilguheit Tartu Ülikooli mäetipu ekspeditsioonidele aastatel 1982 ning 2012 – kummagi ajajärgu alpinistide silme läbi. Tänaati Richard Villemsit tema panuse eest 2012. aastal toimunud ekspeditsiooni ning nimetati Firni auliikmeks pikaegne klubi juht Kalev Muru.

Õhtu lõpus “löödi” puust varrega kirka abil klubi noorliikmeteks Dagmar Piikov, Kaarel Kimmel, Keit Mürk ja Indrek Hiiesalu, täisliikmeks aga Andres Vilgota. Õhtu ametlik osa kulmineerus klubi hooaja [parimate](#) välja kuulutamisega.

Nõnda saigi Firni 55. hooajale väarikas punkt pandud. Kohtus klubi vanem ja uuem põlvkond. Usutavasti lahkusid sellelt kokkusaamiselt rikkamana mõlemad. Vanema põlvkonna esindajad kindlasti, kuna said taas näha vanu sõpru. Aga ehk seeläbi ka jupp maad noorem seltskond – nähes, et ühistelt märetkedelt pärit vanad sõbrad ei unusta üksteist ka aastate möödudes. Alanud uus hooaeg pakub küllaga uusi võimalusi samasuguseid sõpru leida, hoida ja hinnata.

Põhjalikum kokkuvõte [siin](#).

Talimatk Iisakul

Firmi seekordne talimatk viis meid 23.-25. jaanuaril Ida-Virumaale, mille talvises rahu võtsime nõuks ringi uitada. Kuigi Pireti ja Grete kokkupandud matkamarsruut oli kõigile ühine, sõltus liikumistiil igauhe isiklikest eelistustest – kas siis suuskadel, räätsadega või jalgsi komberdades.

Seljandiku metsaonnist lähtudes tegime kahel päeval vahva radiaali, mis keerutas piirkonna rabade ja metsade vahel. Nende päevade jooksul viis tee meid piki Õpetaja soo serva, risti läbi Selisoo ja Kaasikusoo, mööda väiksemaid ja suuremaid metsateid, sihte, jõgesid ja kraave.

Kõrvalpõikena uudistasime Estonia põlevkivikaevanduses ühte mitmest kohalikust vulkaanist – kaevanduse sügavusest maapinnale avanevat suurt tuulutusaava, kust kerkiv aur tekitab talvel võimsa jääkraatri.

Meenutame tänutundega talvist loodust, selle lumiseid sildu, mis kandsid meid üle soode ja väljade – ning päikest, mis olgugi et üürrike, tõi talimatkajate silmi sära, mis eredam veel, kui kunagi kevadel.

Põhjalikum kokkuvõte [siin](#).

Lehtsabade suusaeksperiment

Hõbesaba (Grete Kindel) ja Sinisaba (Hedi Peterson) käisid märtsi lõpus polaarjoone taga suusaeksperimenti läbi viimas. Kaaslasteks 16 kg kaaluv Urho-Pekka ning 19-kilone Kalevi-Jussi.

Eksperimendi eesmärk oli analüüsida suusamatkamise mõju ületöötanud ajule ning võrrelda pikki ja peenikesi suuski lühikeste ja laiadega. Aega oli napid kaheksa päeva.

Tingimused eksperimendiks olid suurepärased. Häirivad individid puudusid. Olid hoopis sõbralikud ja vaiksed mesinädalaid veetvad baskid. Pärast 5-7 tunniseid puhkepäevi

kosutasime ennast luksuslikes onnides. Looduslikud tingimused olid samuti imelised: rinnuni lumi, päikseline päevad, tuisused õhtud ning krõbedalt külmad ööd. Sinna sekka ka virmaliste mängu. Kõige krooniks oli saunaõhtu kauni järve ääres.

Eksperiment kestis 103 kilomeetrit ja suuskadel sai ülespoole ronitud 1666 tõusmeetrit ning laskutud umbkaudu sama palju. Eksperimendi kokkuvõtteks võib öelda, et head on keskmise pikkuse ja laiusega metallkantidega suusad ning matkamiseks mõeldud suusasaapad. Täpselt need, mida meil polnud. Samuti tõestas eksperiment, et Sabad saavad suurepäraselt hakkama murduvate suusakeppide ning destruktiivsete klambritega. Vajadusel avatakse keset metsi puutöököda. Võib väita, et suusamatkamine mõjub ületöötanud ajule suurepäraselt. Mida raskem on maastik, seda paremini. Tuulistel päevadel ei mahu töömõtted üldse pähe. Sabad soovivad Lapimaad!

Pikem sabaloba, nagu ikka, blogis — www.lehtsabad.blogspot.com/

Lume- ja jääõppused lumevaesel talvel

Teine talv järjest on lume- ja jääolud Eestis olnud pigem kesised. Möödunud talvel Rannamõisasse ronitavat jääd ei tekkinudki. Väos olevat nappide olude kiuste pisut jäät leidunud, aga ei midagi hõisata. Et eelseisval suvel on taas mitme grupi jagu inimesi minemas alpilaagrisse ja nendest nii mõnelgi jääl ja kassidega liikumise kogemus puudus, siis sai päris viimases hädas otsitud alternatiivset lahendust ja selle ka leidsime.

Märtsi alguses, kui juba mõnda aega oli kevadpäike päevasel ajal sulatanud ja ööd veel jätkuvalt miinuspoolel, sai mitme eelluure järel Väikse-Munamäe mäesuusakeskuse poolt hooldatavad mäenõlvad jääõppusteks sobivalt jäiseks ja libedaks hinnatud ning ühel argipäeva õhtul alpilaagrilistega sõit Otepäale ette võetud.

Eest leidsime esmalt kergelt pehme, kohatiste jäälaikudega lumenõlva, ent iga õhtuse hetkega muutus jääkoorik järjest tugevamaks, nii et mingist hetkest olid nõlvad jääõppusteks igati sobivad. Väikse-Munamäe nõlvad on piisavalt vaheldusrikkad ja pakuvad kohati ka päris järske lõike, kus harjutada kassidega liikumistehnikaid nii üles kui alla, nii laugematel, keskmistel kui järsematel nõlvadel. Võimalik on ka jääkirkaga sõbraks saada, lahtikukkumisi imiteerides enese kinnipidamist harjutada, jääpuure keerata, jaamu meisterdada ning põgusalt ka vertikaalse seina ronimist proovida. Lisaks leidsime lumerohke nõlva, kus põlvesügavuseni lumes sumbata, kirkajaamu ehitada ja nende tugevust testida.

Hea meel, et alpilaagriks valmistujad said enne suviseid mäereise veidigi kasside, jääpuuride ja kirkaga tutvust sobitada ning jääme lootma, et järgmised talved rõõmustavad meid taas lume- ja jäärohkeusega!

Jääronimine Tatrates

21.-27. veebruaril käis Kõrg-Tatrates ronimas kaheliikmeline grupp koosseisus Rees Juurmaa ning Oleg Mirošnikov (Läti). Sihtkohaks sai valitud org Slovakkia põhjaosas, mis kannab kohalikus keeles nime Velka Studena Dolina. Kuigi antud piirkonnas asuvad nii mõnedki Tatrata kõrgeimad tipud, koondus tähelepanu seekord pigem mäenõlvadel paiknevatele arvukatele jääkoskedele.

Nova Lesna nimelise küla servas asuvast külalistemajakesest alustades lahutas ronijaid igal varahommikul orust ning

jääkoskedest umbes 2-tunnine teekond. Olgugi et piirkonna nimi tähendab tõlkes „Suur Külma Org”, sai külmakraade kogetud vaid tagasihoidlikult. See-eest kattus org iga päev udulooriga, mis oli nii tihe, et taevast ja lumi sulasid näiliselt ühte. Mis aga rõõmu valmistas – jääd oli küllaga, pakkudes sealveedetud aja jooksul võimalusterohket ning põnevat ronimist. Viie päeva jooksul kogunes ronitud jääkoski 6, erinevaid marsruute 8, neist omakorda kaks soolotõusu. Boonuseks kerge harjamarsruut piirkonna väljapaistvaimale tipule Slavkovský štít (2453 m).

Kel soov jääronimisega lähemalt tutvust teha, sel tasub aegsasti seada sihid järgmiseks hooajaks, mil sama instruktoriga käe all saab suure tõenäosusega toimuma sarnane jääronimisretk.

Põhjalikum kokkuvõte [siin](#).

Kevadisest ronimisfestivalist

Grupp firmikaid võtsid märtsi lõpus nõuks korraldada Lõunakeskuse seinal ronimisfestivali. Traditsiooni kohaselt puudus festivalil võistlusmoment. Ja isegi kui mõnel puhul võis sõprade vahel täheldada sõbralikku rivaalitsemist, tulid kõik kohale ikkagi selleks, et oma isiklike piire kombata, ronida võimalikult palju ja ilusasti.

Nelja intensiivse festivaliõhtu jooksul võttis üritusest osa 40 ronimissõpra Firnist ja Cruxist, kusjuures kamba peale said ka kõik 75 rada ronitud. Alati aga ei seisnugi õnnestumine pelgalt ronitud radade arvus. See võib peituda ka milleski nii lihtsas nagu isiklikud ootamatud „jess!”-momendid või märkamatud sammud, mille keegi nende päevade jooksul omaenda arenguredelil edasi astus. Ning muidugi mõnus pingutus koos heade kaaslastega – see on hindamatu.

Põhjalikum kokkuvõte [siin](#).

Õhtud kakkude seltsis

Just nii võiks nimetada kevadisi välitreeninguid kõietööga Toomemäe nõlvadel, kus nüüd juba nelja järjestikuse välitreenni ajal oleme kuulnud nende huikamisi ning kahel korral neid ka silmaga märganud, viimases trennis koguni kahte korraga. Tuleb välja, et nad alpinismitreenni tegemiste vastu sugugi ükskõikseks ei jää ja tulevad päris julgelt ja lähedalt uudistama, mis me seal möllame ja tegutseme.

Alpinismitreenni kevadised välitreennid koosnevad peasjalikult kõietööst – ehitame jaamu, imiteerime seongute koostööd, liikumisi tugikõitel, pingutame kõisi, teeme ülesõite, vinname kannatanuid ja teeme muid taolisi harjutusi, mis kõietöö vilumust tõstavad. Kõige selle kõrvalt on põnev jälgida ka kakkude tegemisi ja tagaajamisi. Kel huvi liituda, võib meid leida Toomemäe nõlvade loodejalamil puude vahel toimetamas teisipäeviti kella 18:15-st.

Alpinistmitreeningutest

Alpinistmitrennis valitsev õhkkond on laetud õhina ja hasardiga. See on nii olnud sügisest saadik ning suurel määral on selle eest vastutav seltskond, kes nimetab ennast “Alpinismi 1B”.

“Alpinismi 1B” on sügisel Firni alpinismikooli astunud noortest moodustunud klass, kus õpib 15 erivajadustega noort – see tähendab ronimisvajadustega. Klassikaaslastena iseloomustab neid keskmisest suurem ühtekuuluvustunne. Just nendevaheline kambavaim, nii ronimisseinal kui väljaspool trenni, näib olevat nende õppeedukuse saladuseks. Pärast mõnekuulist treenimist tunnevad nad ennast ühtviisi koduselt nii ülalt- kui altjulgustuses, karniisiradade ees ei löö keegi risti ette. Ning kui tunniteemaks on seonguülesanded, pole harv juhus, et kõik 7 ronimistrada on hõivatud kahe kuni kolme kaupa lae all rippuvate “Alpinismi 1B” õpilastega.

Loorberitel ei puhka ka “vanakesed” ehk treeningulised, kelle ronimisstaaž jääb vahemikku 1-4 aastat. Nende sügistaslvinne periood kulges peamiselt ronimisvormi kogumise tähe all. Eesmärgiks varakevadine kaljuronimisretk Lõuna-Hispaaniasse **El-Chorro'sse**.

Selle nimel käisid nii mõnedki usinamad lisaks TÜSK'i ühistrennidele kahel korral nädalas ronimas Lõunakeskuse ronimisseinal.

Johan ja Rees võtsid märtsi lõpus osa ka **Kubok Romanova** nimelisest seongu-võistlustest Riias, kus – mis seal salata –

kõeti neile korralik saun. Kuid see lisas kindlasti vaid indu ja ideid edasiseks harjutamiseks.

Nüüd aga käib juba innukas harjutamine lähiajal toimuvateks kodumaisteks alpinistmehnika-võistlusteks. Sest nii 25. aprillil aset leidvale Jaan Kunnapi Päästetööde võistlusele kui 23.-24. mail toimuvate Eesti meistrivõistluste A-rajale on klubil potentsiaali välja panna nii mõnigi võistkond.

Klubi koolitusplaanidest

Kuigi treeninguliste suur hulk lisab klubile vaid värvi, on rahvarohkus senisest teravamalt juhtinud tähelepanu ka treeningtingimuste ja inimressursside piiratusele. Lisaks 15-le “Alpinismi 1B” liikmele käib regulaarselt trennis ligikaudu samapalju “vanakesi” ning 6-8 kevadel liitunud noort. Igaühel oma väiksem-suurem eesmärk. Olgu see siis lähiaja kaljuronimisteks ning alpinistlikeks tõusudeks ronimisvormi kogumine või alpinistmehnika- ning päästetööde võistlusteks vilumuse saavutamine. Ja kuigi kõik, olenemata ronimisstaažist, suhtuvad üksteisesse arvestavalt ja vastutulelikult, on tõsiasi see, et klubi hetkeressursside juures jookseb piir, mis puutub järjest pealetulevate huviliste vastuvõtmist. Sellest tulenevalt on klubi juures käivitumas **seinajuhendajate koolitus** eesmärgiga peale kasvatada uusi asjalikke ronimisseina juhendajaid, alpinismihuviliste algõppe läbiviijaid, ronimisüritustel ohutuse tagajaid ja ronimistegevuste korraldajaid.

Lisaks küsitakse alpinistmitreeningutel tihti peale erinevaid huvitavaid küsimusi teemadel, mis väljuvad treeningute raamidest ning mida ei ole lihtne seletada mõne põgusa lausega, vaid eeldavad terviklikumat käsitlust. Sellistele küsimustele vastuste andmiseks on plaanis mitu koolitust ja loengut, mille eesmärgiks on edasi anda teadmised, oskused ja kogemused, mis aitavad alpinismiga tegelejal teha teadlikke ja paremaid otsuseid. Seejuures olla nii füüsiliselt, tehniliselt, teadmiste kui ka oskuste poolest valmis olukordadeks, kui asjad ei lähe päris nii nagu plaanitud. Teadlik tegutsemine, teadlikud otsused, küsimustele vastuste otsimine, järjepidev enesearendamine, uue kvaliteedi otsimine – need on asjad, mille poole püüdleme. Alati leidub asju, mida õppida. Lähiaja plaanidesse mahuvad:

Alpinismi baasõppekoolitus

Mõeldud neile, kel ees esmane mägedekogemus, alpilaager või kel varasemast mägedekogemused küll olemas, ent sooviks rohkem teada saada mägedest, liikumispõhimõtetest, -tehnikatest ning ohutusest.

Loeng "Mägironija varustus"

Vastuseks rohketele vastavasisulistele küsimustele, anname ülevaate, mis varustust vaja läheb, millest peaks varustuse soetamisel alustama, mida varustuse soetamisel jälgida, kuidas varustust valida, mida eelistada ning kuidas hinnata kvaliteeti.

Loeng "Alpinisti ettevalmistus ja treeningpõhimõtted"

Arutleme alpinisti treeningettevalmistuse põhimõtete üle, kuidas oma treenituse taset arendada, mida alpinisti ettevalmistus endas sisaldab ning kuidas püstitatud eesmärkide selgus, motivatsioon ja suhtumine aitab paremini kaasa isiklikule arengule.

Täpsem info peatselt [kodulehel!](#)

Treeningpäevad Alutaguse matkaklubiga

Alutaguse Matkaklubi aktiivne seltskond eesotsas Ingrid Kuliginaga on juba teist aastat oma treeningväljasõitudel jõudnud ka Tartu ronimisseintele, eesmärgiga mitmekesistada klubiliikmete oskusi matka-, alpinismi- ja ronimistehnikas. Sel kevadel on veedetud pikk alpinismi- ja matkatehnika suunitlusega treeningpäev TÜSK'i ronimisseinal ning ronimistehnikatele keskenduv treeningõhtupoolik seisab ees tuleval nädalal Lõunakeskuse seinal. Tehakse kõike hästi isukalt ja asjalikus õhkkonnas, järjepideva harjutamisega kujuneb sellest tugev matkaseltskond, kel vahvad sihid ja eesmärgid. Soovime neile edu ettevõtmistes!

Loe rohkem ja vaata pilte treeningpäevast [siit](#).

Klubi lähiaja ettevõtmised

11. aprillil vedame päeva Helsingis, korduvalt külastatud, kuid endiselt ammendamatu võimalustega Kiipeilyareena ronimiskeskuses.

12. aprillil oleme Astangul, kus muuseumis plaanis praovahenditega ronimine ning valmistumine eelseisvateks päästetööde võistlusteks.

13. ja 16. aprilliks on TÜSK'i ronimisseinal huvilistele välja mõeldud kümme alpinismitehnika ülesannet, mille kaudu oma oskusi lihvida. [Võistlusjuhend](#).

18. aprillil plaanime osa võtta Jüriöö oreinterumisjooksust Alatskivi ümbruse metsamaastikel.

25. aprillil võtame osa Astangul toimuvast Jaan Künnapri Päästetööde [võistlusest](#).

9.-10. mail on traditsiooni kohaselt kevadine Karula treeninglaager täis rohkete ronimist, köietööd, õhtul aga sauna ja lõkke ümber istumist. [Eelinfo](#).

Maikuu – üldkoosolek.

23.-24. mail peetakse Eesti meistrivõistlused matkatehnikas (A-klassi rajameistriks Priit Niibo), kus Firn saadab A- ja B-klassis võistlustulle nii mõnedki tiimid.

Ning kui suvi juba märkamatult käes, kolime üha enam siseseinalt üle looduslikule reljeefile – alates ronimislaagrist Olhava kaljudele suve esimeses pooles, lõpetades mägi- ja kaljuronimiste ning alpinistlikke tõusudega Alpides, Dolomiitides, Tatrates, Tjan-Shanis ning Kaukasuses. [Kõigest sellest](#) lähemalt aga juba järgmises infokirjas!